

Rapport över FOLACs arbete mars 2008-december 2010.

Bakgrund

Styrgruppen för FOLAC

Vad har FOLAC gjort?

2008

2009

2010

Medborgarna och EU

Nordiska folkhögskolerådet, NFR

European Association for the Education of Adults, EAEA

Utvärdering av FOLAC

Styrgruppens bedömning och erfarenhet av arbetet under åren 2008-2010

Bakgrund

Den 17 december 2007 beslutade Rörelsefolk högskolornas Intresseorganisation, RIO, och rektorsföreningen för landstings- och primärkommunala folkhögskolor att lämna ett medlemsuppdrag till Folkbildningsrådet, FBR. Medlemsuppdraget kallades **”Folkbildningspolitiskt arbete med inriktning på EU-politiska och internationella verksamhetsfält”**.

Bakgrunden till uppdraget var insikten om att Sveriges medlemskap i Europeiska Unionen hade förändrat Svensk utbildningspolitik. Man konstaterade också att den politiska omvärlden för internationellt arbete hade förändrats. Man konstaterade att folkbildningen behövde förstärka sin bevakning av, och sina möjligheter att påverka på, olika politiska arenor.

Åren 2005 och 2006 arbetade en beredningsgrupp bestående av Folkbildningsrådets samtliga tre medlemmar med frågan om hur en internationell folkbildningspolitisk bevakning skulle se ut. Beredningsgruppen lyckades inte presentera ett gemensamt förslag. Folkhögskolorna beslöt mot den bakgrunden att ge FBR ett uppdrag utifrån folkhögskolornas behov. RIO och SKLs rektorsförening beslöt därför att årligen avsätta 1 miljon kronor från folkhögskolornas andel av folkbildningsanslaget till EU-politisk bevakning och påverkan samt bevakning och påverkan i syfte att öka möjligheterna till internationellt folkbildningsarbete. För båda dessa verksamhetsfält förutsattes ett informationsarbete till folkhögskolorna. Medlemsuppdraget var tänkt att komplettera FBRs myndighetsfunktion och ge nya och andra påverkansmöjligheter.

Syftet med medlemsuppdraget var att främja och företräda folkhögskolornas intressen gentemot relevanta aktörer i Norden, Europa och globalt. Syftet var också att främja folkhögskolornas deltagande i projekt samt att bidra till samverkan mellan skolorna. Uppdraget omfattade att representera folkhögskolorna i Nordiska folkhögskolerådet, NFR, i EAEA (European Association for the Education of Adults) och ICAE (International Council for Adult Education) samt andra relevanta organ. I uppdraget ingick att delta i policypåverkande debatter, svara för samhällspolitisk bevakning av relevanta frågor, utveckla strategier för att uppmärksamma beslutsfattarna på folkhögskolorna relevanta frågor, ge information till skolorna både om EU-relevanta frågor samt om bidragsmöjligheter. Uppdraget innebar också att utveckla en webbsida samt att stimulera till kompetensutveckling och förnyelse av metoder i biståndsprojekt. Arbetet skulle inledningsvis prioritera det EU-politiska arbetet. Uppdraget avsågs i en första uppdragsomgång gälla under 2008 – 2010. En styrgrupp från RIO och SKL skapades för att ge riktlinjer till, och för att kunna följa arbetet.

Styrgruppen för FOLAC

Styrgruppen som utsågs av RIO och SKLs rektorsförening bestod inledningsvis av följande personer;

Stina Sundberg, kanslichef RIO,
Carl-Olof Nilsson, ordförande Kaggeholms folkhögskola
Susanne Andersson, rektor Östra Grevie folkhögskola
Lena Lönnqvist, rektor Sjöviks folkhögskola
Britta Lejon, ordförande Väddö/Södertörns folkhögskolor
samtliga utsedda av RIO samt
Annika Jansson, rektor Vara folkhögskola
Leila Pekkala, rektor Fristadsfolkhögskola
Hans Ålund, rektor Gamleby folkhögskola
samtliga utsedda av SKLs rektorsförening.

Till styrgruppens ordförande utsågs Britta Lejon som deltidsarvoderades för uppdraget, inledningsvis på 60 %. Folkbildningsrådet anställde Mats Ehn som handläggare för medlemsuppdraget, inledningsvis på 60 % tjänstgöringstid. Från 1 augusti 2010 vikarierar Ingegerd Akselsson le Douaron för Mats Ehn.

Till styrgruppen har Björn Garefeldt från Folkbildningsrådet varit adjungerad.

2009 slutade Stina Sundberg som kanslichef på RIO. Hon ersattes under 2009 av Tage Johanson, tf kanslichef för RIO och från 2010 av Eva Önnesjö, organisationschef för RIO. 2010 avsade sig Susanne Andersson sitt uppdrag i styrgruppen och ersattes av Benton Wolgers, Röda Korsets folkhögskola.

Den 13 mars 2008 hade styrgruppen sitt första möte. Styrgruppen valde att ta namnet Folkbildning – Learning for Active Citizenship, FOLAC.

Målsättningen med arbetet som det formulerats u medlemsuppdraget konkretiserade styrgruppen på följande sätt;

- Främja folkhögskolornas intressen i ett nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv
- Stimulera och stödja folkhögskolornas deltagande i EU-relaterat och internationellt folkbildningsarbete
- Främja samverkan mellan folkhögskolor inom dessa verksamhetsfält.

Styrgruppen har satt ramarna för arbetet genom att ange budget och verksamhetsplan. Man har också följt upp verksamheten bl.a. genom utvärderingsenkäter 2009 och 2010.

I dokumentet "Strategisk Plan för Folkhögskolornas styrgrupp för EU-relaterade och Internationella frågor 2008-2010" skriver styrgruppen att resultatet av arbetet naturligtvis måste vägas mot bakgrund av den begränsade projekttiden och mot det faktum att vi inte själva avgör utvecklingen. Styrgruppen valde ändå att konkretisera målbeskrivningen genom att skriva att när projekttiden är slut i december 2010 vill man att

- folkbildningen skall vara känd och erkänd inom EU
- att ökade resurser kommer folkbildningen till del

- visa på vikten av offentlig finansiering av folkbildning
- att folkbildningen skall ses som en resurs i EUs arbete
- att EUs politik för vuxenutbildning breddas från nuvarande arbetsmarknadsperspektiv till ett bredare där folkbildningens betydelse för demokratin lyfts fram
- vara representerade i EAEA
- att merparten av folkhögskolorna genomför EU-projekt
- att kunskapen inom svensk folkbildning om folkbildningsverksamhet i andra länder skall öka
- skapa nätverk för folkhögskolornas samverkan om nordiska, EU-relaterade och globala arbete
- etablera arenor för möten mellan folkhögskolor.

Vad har FOLAC gjort?

2008

Under 2008 låg fokus framförallt på följande tre verksamhetsområden; att etablera kontakt med viktiga aktörer, att närma sig viktiga arenor samt att erbjuda folkhögskolorna möjligheter till erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling.

Inledningsvis besöktes ett antal folkhögskolor för att undersöka hur behoven av erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling såg ut. Styrgruppen valde utifrån den inledande behovsinventeringen och utifrån uppdragsbeskrivningen att arbeta utifrån en struktur med fem arbetsområden;

- etablera samarbete/kontakt med viktiga aktörer
- vara närvarande på och påverka viktiga arenor
- erbjuda folkhögskolorna möjligheter till erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling
- synliggöra folkhögskolornas internationella arbete
- bevaka och påverka viktiga politikområden

Dessa fem arbetsområden har varit desamma under hela projekttiden men fokus har skiftat med tiden. Inledningsvis prioriterades att identifiera samverkanspartners och att etablera kontakt med dem samt att identifiera och etablera närvaro på relevanta arenor. Hösten 2008 valdes Britta Lejon in i EAEAs styrelse.

En första nätverksträff för att informera om möjligheter till projektstöd via Internationella Programkontoret och Forum Syd arrangerades under temat Rättvis handel. Vid den första nätverksträffen deltog 30 skolor.

Redan vid utgången av 2008 fanns det kontaktpersoner för FOLAC på nästan alla folkhögskolor och en gemensam konferens på folkbildningsnätet för dessa. Arbetet med att upprätta en webbplats hade påbörjats. Inledningsvis prioriterades att på den lämna information till skolorna om hur bidrag för internationell verksamhet kunde sökas.

På temat att synliggöra skolornas arbete ordnades studiebesök till svenska folkhögskolor för EAEAs generalsekreterare Gina Ebner. Vid styrgruppens besök på folkhögskolor skrev lokaltidningar om FOLACs verksamhet och uppdrag.

2009

Under 2009 fortsatte ett intensivt kontaktarbete. FOLAC medverkade vid ett antal externa arrangemang, seminarier, utbildningsdagar m.m. t. ex; utbildningsdagen för folkhögskolor i Örebro län, SKLs höstkurs för styrelseledamöter inom folkhögskolorna, ABF Östra Smålands och Oskarshamns folkhögskolas seminarium om erfarenheter av internationella folkhögskoleprojekt, det regionala nätverket inom EU för livslångt lärande, EARLALL, Sidas nätverk för lärande för hållbar utveckling, EAEAs konferens om finansiering av vuxenutbildning inom utvecklingsarbetet.

Webb-platsen fick en grafisk profil och dess innehåll förbättrades. FOLAC gjorde en inventering av de enskilda skolornas kurs- och projektverksamhet med internationell profil och publicerade materialet på webben. Skolorna erbjöds den vägen lättillgänglig information om andra skolors internationella verksamhet. Detta som ett sätt att underlätta för skolorna att dra nytta av varandras erfarenhet. Att slippa uppfinna hjulet på nytt och att enkelt kunna bilda nätverk var en av tankarna bakom webbplatsen.

Kontakten med folkhögskolornas utvecklades, ett nyhetsbrev från FOLAC till skolorna producerades 15 gånger under 2009. Fyra nätverksträffar arrangerades på följande teman; folkbildning och aktivt medborgarskap i Europa, Internationell solidaritet och jämställdhet (tillsammans med SFHL), inspirationsträff om Grundtvigprogrammet (tillsammans med internationella Programkontoret), samt Rädda klimatet – genom folkbildning? (tillsammans med föreningens Offensiv folkbildning och Lidingö folkhögskola).

Under det svenska ordförandeskapet i EU deltog FOLAC på den stora konferensen European Development Days på Älvsjömessan. Tillsammans med flera olika folkhögskolor med stor internationell verksamhet (Röda Korset, Färnebo, Glokala, Österlen, MKFC, Billströmska samt Fellingsbro) arrangerade vi seminarier, visade film, höll i en informationsmonter samt deltog i en av de större paneldebatterna.

Från hösten 2009 övertog Sverige ordförandeskapet i NFR. Fram till hösten 2011 är Ebbe Andersson, SFHL ordförande, Britta Lejon ledamot och Mats Ehn sekreterare. (Mats Ehn ersattes hösten 2010 av Ingegerd Akselsson)

För att kunna påverka beslutsfattare krävs bl.a. gedigna underlag. Folkhögskolornas bidrag till samhället och till enskilda individers egen utveckling är av synnerligen stor vikt att kunna beskriva. Trots folkhögskolornas långa historia finns relativt lite forskat och skrivit om skolornas och deras verksamhet. Tillsammans med SFHL och TCO gav FOLAC forskaren Jonas Olofsson i uppdrag att belysa folkhögskolornas bidrag för att motverka ungdomsarbetslöshet. Rapporten "Ungdomsarbetslösheten och folkhögskolorna" visade att folkhögskolorna lyckas väl. Över 80 % av de som genomgått långa kurser på skolorna har ett år efter avslutade studier sin huvudsakliga försörjning via fortsatta studier eller jobb.

Rapporten presenterades vid flera seminarier och uppmärksammades bl.a. av media och Ungdomsstyrelsen. Rapporten har också utgjort underlag för ett flertal möten med olika företrädare (både tjänstemän och politiker) för riksdag och departement samt med företrädare för arbetsförmedlingar och försäkringskassor. Regeringen beslutade senare om extrainsatser via arbetsförmedlingen för att bereda unga vuxna möjlighet att prova folkhögskolestudier under en kortare tid. Dessa extrainsatser, de så kallade UGA-medlen fick folkhögskolorna arbeta med från våren 2010.

Inför valet till Europaparlamentet i juni skickade FOLAC en enkät till partiernas kandidater om deras syn på folkbildningens roll i Europa. Svaren publicerades bl.a. via SFHLs tidskrift Folkhögskolan. Enkäten följdes upp med välkomstbrev till de valda parlamentarikerna med bl.a. ett erbjudande om att ha fortsatt kontakt med en utvald folkhögskola.

2009 var också första året då regeringsuppdraget Medborgarna och EU hölls, mer om det nedan.

2010

I FOLACs uppdrag betonades att det EU-relaterade arbetet var det som inledningsvis skulle prioriteras, vilket också var fallet 2008-2009. Under 2010 förflyttades fokus mer åt folkhögskolornas globala solidaritetsarbete. På uppdrag av FOLAC skrev Ingegerd Akselsson rapporten "I den globala rättvisans namn" om folkhögskolornas transnationella verksamhet. Rapporten visar att folkhögskolorna med små medel deltar i ett brett globalt utvecklingssamarbete. Denna verksamhets redan knappa resurser hotades under året genom olika beslut tagna av både SIDA, UD och Svenska Institutet. Rapporten publicerades i maj vid ett seminarium i Stockholm där företrädare för både folkhögskolorörelsen, Diakonia, samt politiker från både opposition och regeringspartier i riksdagens utrikesutskott och EU-nämnd deltog. Rapporten användes i FOLACs externa påverkansarbete under året. FOLAC har också tillsammans med andra frivilligorganisationer i brev ställt till biståndsministerns statssekreterare belyst vikten av skolornas engagemang och de negativa konsekvenserna av bl.a. borttagandet av praktikantbidragen. Efter påtryckningarna från både folkhögskolorna och solidaritetsorganisationer har UD tagit upp frågan och praktikantbidrag kommer från 2011 att administreras via Internationella Programkontoret.

Vid seminariet i Stockholm i maj gav FOLAC också utrymme för de skolor som så önskade att presentera sina respektive internationella verksamheter. Flera av dessa skolor med långa internationella kurser och mycket internationellt utbyte uttryckte behov av ett gemensamt erfarenhetsutbyte. Detta har senare utvecklats till ett nätverk som också planerar gemensamma utåtriktade marknadsföringsaktiviteter under 2011. Nätverket har tagit namnet "Folkhögskolor utan gränser".

Nyhetsbrevet Meddelande från FOLAC har sänts ut 12 gånger till skolornas kontaktpersoner. Två nätverksträffar har arrangerats, förutom en på temat om folkhögskolornas medverkan i politiken för global utveckling också en på temat strategier mot främlingsfientligheten.

Inför riksdagsvalet i september skickade FOLAC ut en enkät till samtliga riksdagspartier om deras syn på folkhögskolornas roll i demokratiutvecklingen, i kampen mot

ungdomsarbetslösheten och om folkhögskolornas bidrag till politiken för global utveckling. Svaren visade att samtliga partier var positiva till folkhögskolorna som aktörer inom dessa områden.

Medborgarna och EU.

Regeringen har via extra anslag, 5 miljoner/år under åren 2009 - 2011 gett folkbildningen ett särskilt uppdrag till förstärkta folkbildningsinsatser avseende EU. Insatserna skulle genomföras via studieförbund och folkhögskolor och administreras av Folkbildningsrådet. Regeringen valde att för varje år fastställa olika teman. Regeringen betonade att insatserna skulle koncentreras till ett fåtal tydligt avgränsade projekt som bedömdes ha särskilt goda förutsättningar att öka allmänhetens kunskap om EU.

Det första året, 2009 gav regeringen folkbildningen i uppdrag att arbeta med följande teman;

- varför röstar vi till Europaparlamentet?
- Hur påverkar besluten i EU dig som medborgare?
- Kopplingen EU – Sveriges Riksdag och Regeringen – kommunen.
- Hur kan det europeiska samarbetet bidra till att lösa klimatfrågan?

FOLAC åtog sig att arrangera ett folkhögskolegemensamt demokratiprojekt i linje med syftet med regeringsuppdraget. Tillsammans med över 80 skolor inleddes i mars 2009 ett gemensamt arbete med fokus på Europavalet. En webb-sänd konferens med föreläsarna riksdagsledamot Veronica Palm, idéhistoriker Anders Björnsson samt EU-journalisten Ylwa Nilsson utgjorde starten. Under hösten koncentrerades arbetet till klimatfrågorna och toppmötet i Köpenhamn i december. Bl.a. genomfördes en webb-sänd seminariedag vid vilken Svenska Naturskyddsföreningens generalsekreterare Mikael Karlsson och Miljödepartementets kanslichef Tomas Uddin deltog. Under 2009 nåddes mer än 10.000 studerande, personal och medborgare av projektet.

Tillsammans med 70 skolor genomförde FOLAC under 2010 del II av Medborgarna och EU. Regeringen valde detta år ett framtidsinriktat tema som handlade om politiken, jobben och klimatet. Genom många olika utåtriktade aktiviteter uppmärksammade skolorna valen till kommun, landsting och riksdag. Vid vårupptakten deltog ca 4000 lärare och deltagare i ett webbsänt seminarium med EU-minister Birgitta Ohlsson och miljöpartisten Gustav Fridolin. Till stöd för skolornas arbete har två resurspersoner funnits engagerade som skolorna kunnat ta hjälp av. Lars Igeland och Gunilla Andersson har varit engagerade med att stimulera och stödja skolorna i deras arbete med projektet. Ett 20-tal folkhögskolor har använt sig av deras kunskaper och erfarenheter. Den 2 december 2010 avrundades projektet med ett webbsänt seminarium i vilket samordnare från de olika medverkande skolorna deltog. Professor Bo Malmborg föreläste om den framtida befolkningsutvecklingen i Sverige, Europa och världen.

Nordiska Folkhögskolerådet

Nordiska folkhögskolerådet, NFR, består av representanter från de nordiska folkhögskoleföreningarna. Hösten 2009 – hösten 2011 är Sverige ordförande i NFR. Ebbe Andersson, SFHL, är ordförande och Ingegerd Akselsson sekreterare. Britta Lejon är ledamot. Verksamhetsplanen för NFR under denna period har som mål att skapa mötesplatser för nordiska folkbildare och att stimulera idédebatt och pedagogiskt erfarenhetsutbyte kring utvecklingen av den nordiska folkhögskolan. Därutöver har NFR som målsättning att bevaka och påverka framförallt Nordiska Ministerrådet (NMR) och det nordiska land som innehar ordförandeposten i NMR. Påverkansarbetet genomförs ofta tillsammans med studieförbundens nordiska samarbetsorgan, Folkbildning Norden. Framförallt har det handlat om att framföra behoven av, och vinsterna med, generella stöd till folkhögskolornas verksamhet och behovet av att stödja det nordiska folkhögskolesamarbetet. NFR har också kontinuerliga kontakter med NVL.

NFR anordnar varje vår en vårkonferens som ofta förläggs till Nordiska folkhögskolan i Kungälv. Våren 2009 var temat realkompetens och validering och ett 40-tal folkhögskolelärare från hela Norden deltog.

Nordiska folkhögskolerådets vårkonferens i april 2010 ägde rum under temat "Hållbar folkhögskola". Konferensen samlade ett 70-tal deltagare från Danmark, Norge, Finland och Sverige.

Under 2010 har NFR fått klartecken av Nordplus för ett projekt som handlar om hur man i de nordiska folkhögskolorna arbetar med det globala medborgarskapet. Mats Ehn hade skrivit ansökan. Två folkhögskolor och två lärare från respektive land medverkar i arbetet som dessutom kommer belysas av olika forskare. Arbetet skall delredovisas vid vårkonferensen 2011. Projektledare är Benton Wolgers.

European Association for the Education of Adults

European Associations for the Education of Adults, EAEA, är en europeisk organisation med ca 130 medlemmar i drygt 40 länder på den europeiska kontinenten. Medlemmarna är paraplyorganisationer verksamma inom vuxenutbildning. EAEA leds av en styrelse i vilken Britta Lejon är ledamot. Sue Waddington från den engelska vuxenutbildningsorganisationen NIACE är ordförande. EAEA har ett litet kontor i Bryssel där Generalsekreteraren Regina Ebner är stationerad. EAEA har till uppgift att representera civilsamhällets vuxenutbildningsorganisationer på den europeiska arenan, att påverka besluten som fattas i EUs olika organ, framförallt beträffande utbildnings- och kulturområdet. EAEA ger medlemmarna service i form av information, erbjuder nätverk och arenor för erfarenhetsutbyte, deltagande i gemensamma projekt och gemensamt påverkansarbete.

EAEA påverkar på olika sätt. Dels genom att svara på olika initiativ, t ex grönböcker från bl.a. kommissionen eller genom att delta i debatter och konferenser anordnade av parlamentet, rådet eller kommissionen. Man påverkar också genom att ta fram rapporter med

information och fakta om vuxenutbildning. EAEA arrangerar varje år ett flertal konferenser, ofta tillsammans med olika medlemsorganisationer på aktuella och för organisationen angelägna teman. Några återkommande aktiviteter varje år är bl a att tillsammans med en europaparlamentariker bjuda in europaparlamentariker till möte om vuxenutbildning. Regelbundna kontakter med den enhet inom kommissionen som arbetar med vuxenutbildningsfrågor och med den ansvariga Generaldirektören och Kommissionären är förstås också viktiga för EAEA.

I Sverige är för närvarande följande organisationer medlemmar i EAEA; Folkbildningsrådet, Folkbildningsförbundet, RIO, SFHL, Linköpings Universitet samt NBV.

Genom deltagandet i EAEAs styrelsearbete har FOLAC haft möjlighet att tidigt i beslutsprocessen kunnat framföra synpunkter på vilka förutsättningar vuxenutbildningen bör ges i det europeiska samarbetet. FOLAC har bl.a. i arbetet med EUs strategi 2020 lämnat synpunkter via EAEA. FOLAC har framförallt lyft fram vikten av att vuxenutbildningen ges bättre förutsättningar och också framfört vikten av att EU breddar sin syn från ett strikt arbetsmarknadsrelaterat perspektiv till ett som också rymmer demokratiperspektivet.

Utvärdering av FOLAC.

Hösten 2009 och hösten 2010 sände FOLAC s styrgrupp ut en utvärderingsenkät till kontaktpersonerna på skolorna. Ambitionen var att försöka ställa så långt möjligt samma frågor båda åren för att därigenom kunna se om skolornas uppfattning om FOLAC förändrades med tiden. Styrgruppen trodde att det kanske skulle vara svårt för alla skolorna att ha hunnit bilda sig en uppfattning om FOLAC redan 2009. Efter den första utvärderingsomgången visade det sig att ett svarsalternativ med svaret "vet ej" hade varit en fördel på ett antal av frågorna vilket också tillfördes 2010 års enkät. Även om frågorna i övrigt är desamma blir enkäterna därmed inte fullt jämförbara. Antalet svarande var i 2009 års enkät 89 skolor, i 2010 års enkät 115. Vid redovisningen av skolornas uppfattning redovisas i de följande 2010 års svar. Dels därför att svarsunderlaget är större, dels därför att svaren borde kunna bedömas återspegla en bättre kännedom om FOLACs verksamhet när FOLAC existerat ytterligare ett år, dvs i drygt två år. Knappt 80% har haft kontakt med FOLAC på något sätt. För de flesta skolorna har den kontakten bestått i att man tagit del av FOLACs nyhetsbrev (78,7%) eller att man deltagit i Medborgarna och EU (71,9%). En relativt stor andel av skolorna, nästan 60 % har deltagit i de nätverksträffar och seminarier som FOLAC anordnat. Genom kontakterna anser sig skolorna ha fått framförallt ökad kunskap om projektmöjligheter, 74,7% samt ökad kunskap, 60,8%. På frågan vad man anser att FOLAC bidragit till svarar 77% att FOLAC bidragit till att synliggöra skolornas internationella verksamhet (42.1% i stor eller mycket stor utsträckning). Man anser också att FOLAC bidragit till att främja folkhögskolornas intressen i ett europeiskt perspektiv – 77.4% anser det. På frågan om FOLAC bidragit till att främja skolornas intressen i ett nordiskt respektive globalt perspektiv har 47,7% resp 68,2% ansett det. **Hela 85,5% har svarat att FOLAC bidragit till att stimulera och stödja skolornas deltagande i EU-relaterat och internationellt folkbildningsarbete.** Skolorna anser också att FOLAC bidragit till samverkan mellan skolorna (74,6%).

När vi frågat skolorna hur de skulle vilja att FOLACs framtida verksamhet ser ut har 43% svarat att man rent generellt anser att nuvarande balans mellan påverkansarbete och service till skolorna är bra, 20% skulle gärna se mer service till skolorna, medan 17% gärna skulle se mer av politisk påverkan, 19,6% anser sig inte veta hur balansen bör se ut. De flesta skolorna, 72 % ser gärna att FOLAC kan ta initiativ till nya internationella samarbeten som är gemensamma för flera skolor.

Styrgruppens bedömning och erfarenhet av arbetet under åren 2008-2010.

I svaren på enkäten återkommer ofta behovet av en fortsatt samordnad politiskt påverkan. Många svar påtalar också vikten av att synliggöra skolornas verksamhet. Nätverket för folkhögskolor med långa internationella kurser som nu med FOLACs hjälp planerar en utåtriktad kampanj visar tydligt på behovet av ökad marknadsföring och synliggörande av folkhögskolornas internationella verksamhet.

Ganska många skolor ger uttryck för att de önskar att FOLAC skulle kunna ge dem ännu mer av stöd och handfast, konkret hjälp att söka pengar för internationellt arbete och att starta upp internationella projekt.

De större gemensamma aktiviteter som Medborgarna och EU utgjort har till största delen varit mycket positiva erfarenheter. De har aktivt bidragit både till en diskussion och ett arbete kring bl.a. EU- frågor som har uppskattas av många skolor. De möjligheter till erfarenhetsutbyte det gett har varit positivt. Från styrgruppens sida hade vi kanske trott att vinsten med samordnade gemensamma aktiviteter också skulle gå att dra fördel av i ett utåtriktad, marknadsförande arbete men den effekten har om inte uteblivit så dock varit ganska liten. Skolorna är sannolikt för små och kanske inte heller vana att jobba på det sättet. (Projektbudgeten har inte heller gett utrymme för några sådana centrala insatser från FOLACs sida vilket säkert hade kunnat vara till hjälp.)

De möjligheter som FOLAC gett att samlat redovisa potentialen i folkhögskolornas arbete i t.ex. rapporterna Folkhögskolorna och ungdomsarbetslösheten samt i den globala rättvisans tjänst och att bedriva ett utåtriktad arbete kring dessa har varit till stor nytta för de svenska folkhögskolornas synlighet och påverkansmöjligheter.

I styrgruppen kan vi konstatera att det finns lite olika uppfattningar bland skolorna på hur man ser behoven av stöd i det internationella arbetet. Det finns skolor som ger uttryck för att de kan tillgodose sina behov för internationella projekt själva utan hjälp från en funktion som FOLAC. De skolorna utgör dock en klar minoritet. En övervägande majoritet av skolorna anser att det behövs någon sorts samordnande funktion både för bevaknings- och påverkansarbete samt för stöd och samordning/vägledning av det internationella arbetet.

Styrgruppen konstaterar att de behov av en förstärkt bevakning av och påverkan på olika politiska arenor som utgjorde bakgrunden till bildandet av medlemsuppdraget FOLAC kvarstår. Det globala perspektivet, som redan finns i folkhögskolornas verksamhet bl.a. genom det sjunde verksamhetsområdet, kommer inte minska i betydelse. Folkbildningens förutsättningar avgörs inte bara i Sverige. Behoven att påverka bl.a. EUs vuxenutbildning så

att folkbildningen ges större resurser och ses som en resurs kvarstår. I detta sammanhang vill styrgruppen understryka att representationen i EAEAs styrelse är av särskild vikt. Vi menar att det är viktigt att inse behovet av samordning och uthållighet för att påverkansarbetet skall ge god effekt. Varje skola är för liten för att själv kunna bevaka och påverka de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten. Samtliga folkhögskolor tillsammans är en både tydligare och kraftfullare avsändare med betydligt större förutsättningar att vara framgångsrika i påverkansarbetet. Naturligtvis är det i framtiden också en fördel om folkbildningen, så långt möjligt, kan vara samordnad och agera gemensamt gentemot beslutsfattare både i och utanför Sverige.

Stockholm den 18 februari 2011

Annika Jansson

Britta Lejon

Lena Lönnqvist

Carl-Olof Nilsson

Leila Pekkala

Benton Wolgers

Hans Ålund

Eva Önneshö